

NACIONALNI CENTAR ZA VANJSKO
VREDNOVANJE OBRAZOVANJA

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI

HRVATSKI JEZIK

osnovna razina
ŠKOLSKI ESEJ

HRV B IK-1 D-S007

HRVB.07.HR.R.K1.08

12

Hrvatski jezik

Školski esej

Prazna stranica

HRV B IK-1 D-S007

99

OPĆE UPUTE

Pred Vama su ispitni materijali za školski esej iz Hrvatskoga jezika. Za pisanje školskoga eseja predviđeno je 160 minuta bez prekida. Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

U ovoj **knjižici** nalaze se dva zadatka otvorenoga tipa. Pozorno pročitajte oba zadatka i pripadajuće tekstove.

Odaberite samo jedan zadatak koji Vama više odgovara i odgovorite samo na taj zadatak.

Način pisanja

Školski esej pišite na **listu za školski esej**.

Obvezno pišite pisanim slovima, uredno i čitko.

Obvezno pišite crnom ili plavom kemijskom olovkom ili nalivperom.

List za koncept predviđen je kao pomoćni list i on se ne će bodovati.

Rabite ga kao pomoć u oblikovanju i pisanju školskoga eseja tako da na njemu osmisлите školski esej, a zatim ga čitko napišite na **list za školski esej**.

Bodovanje

Školski esej treba imati od **350** do **500** riječi.

Školski esej koji ima manje riječi od propisanoga ne će se bodovati.

Školski esej pisan velikim tiskanim slovima i neuredno ili nečitko napisan ne će se vrjednovati ni bodovati. Ne će se vrjednovati ni bodovati školski esej čiji je sadržaj neprimjeren i odudara od pravila za posebne slučajeve vrjednovanja propisane *Ispitnim katalogom za državnu maturu iz Hrvatskoga jezika*.

Smjernice za pisanje školskoga eseja niz su sadržajnih uputa za pisanje školskoga eseja. U svoj školski esej morate uvrstiti sve smjernice za pisanje. Redoslijed ponuđenih smjernica ne obvezuje Vas u oblikovanju školskoga eseja.

Bodovat će se pravopisna i gramatička točnost školskoga eseja.

Želimo Vam puno uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 8 stranica, od toga 2 prazne.

HRV B IK-1 D-S007

99

Hrvatski jezik

Školski esej

1. ZADATAK

Pred Vama se (u okviru ispod) nalazi ulomak iz romana *Zločin i kazna* Fjodora Mihajloviča Dostojevskoga.
Pozorno ga pročitajte.

Na sljedećoj stranici nalaze se **upute i smjernice za pisanje** školskoga eseja.
Pozorno ih pročitajte.

Ne zaboravite da za pisanje školskoga eseja odabirete samo jedan od dvaju ponuđenih zadataka.

Pozorno pročitajte oba zadatka u cijelosti prije odabira zadatka za školski esej.

- A kako ste doznali da sam ja napisao taj članak? Potpisao sam ga samo jednim slovom.
- Pa slučajno, i to ovih dana. Od urednika, poznajem se s njim... Neobično me je zainteresirao taj vaš članak.
- Koliko se sjećam, u njemu sam razmatrao psihološko stanje zločinca u toku cijelog zločina.
- Tako je, i ustvrdili ste da je sâm čin zločina uvijek popraćen bolešću. Vrlo, vrlo originalno, ali... ali mene nije zapravo zanimao taj dio vašeg člančića, nego jedna misao koju ste iznijeli negdje pri kraju, ali koja je, na žalost, nejasna, samo ste je nabacili... Ukratko, ako se sjećate, natuknuli ste kako tobože ima na svijetu ljudi koji mogu... to jest ne da mogu nego imaju puno pravo da počinjaju svakojaka nedjela i zločine, i da se tobože zakon ne odnosi na njih.
- Raskoljnikov se podsmjehne tom grubom i namjernom izvrtanju svoje ideje.
- Kako? Šta? Pravo na zločin? Pa ne valjda zbog »utjecaja sredine«? – zapitkivaše ih Razumihin čak pomalo preplašeno.
- Ne, ne, ne baš zbog toga – odgovori Porfirij. – Cijeli je vic u tome što se u njegovu članku svi ljudi otprilike dijele na »obične« i »neobične«. Obični moraju biti poslušni i nemaju prava da krše zakon zato što su, eto, obični. A neobični imaju pravo da počinjaju svakakve zločine i da svakojako krše zakon upravo zato što su neobični. Tako je to nekako kod vas, ako se ne varam?
- Ma kako to? Ne može biti da je tako! – promrmlja Razumihin u nedoumici.
- Raskoljnikov se opet podsmjehne.

F. M. Dostojevski, *Zločin i kazna*

HRV B IK-1 D-S007

Hrvatski jezik

Školski esej

UPUTE

Školski esej mora biti napisan na **listu za školski esej**.

Školski esej mora biti napisan čitko, pisanim slovima i crnom ili plavom kemijskom olovkom ili nalivperom.

Svoj školski esej oblikujte kao zaokruženu cjelinu s **uvodom, razradbom i zaključkom**.

Školski esej treba imati od **350** do **500** riječi.

Pazite da Vaš školski esej bude **pravopisno i gramatički točan**.

U svoj školski esej morate uvrstiti sve **smjernice za pisanje**.

Redoslijed ponuđenih smjernica ne obvezuje Vas u oblikovanju školskoga eseja.

Smjernice za pisanje

Predstavite sudionike razgovora u polaznome tekstu i objasnite njihove međusobne odnose. Odredite temeljni problem romana i odredite kako polazni tekst govori o tom problemu.

Opišite stav svih sudionika razgovora prema temi rasprave.

Kojim tonom Porfirije govori u polaznome tekstu?

Koje osjećaje izražava Razumihin, a koje Raskolnikov?

Što Vi mislite o Raskolnikovljevim idejama i postupcima?

Svoje tvrdnje potkrijepite argumentima iz polaznoga teksta ili iz sadržaja romana.

HRV B IK-1 D-S007

00

Hrvatski jezik

Školski esej

2. ZADATAK

Pred Vama se u okvirima nalaze dvije kitice pjesme *Rodu o jeziku* Petra Preradovića i tekst *Moj hrvatski je lijep* Sunčane Škrinjarić. Pozorno ih pročitajte.

Na sljedećoj stranici nalaze se **upute** i **smjernice za pisanje** školskoga eseja. Pozorno ih pročitajte.

Ne zaboravite da za pisanje školskoga eseja odabirete samo jedan od dvaju ponuđenih zadataka.

Pozorno pročitajte oba zadatka u cijelosti prije odabira zadatka za školski esej.

Rodu o jeziku

O jeziku, rode, da ti pojem,
O jeziku milom tvom i mojem!
O preslatkom glasu onom
U kome te mile majke
Usnivahu slatke bajke,
Koga šaptom i romonom
Duši ti se svijest probudi
Te ti spozna i uvidje
Da ti bolje nije nigdje
Do na tvoje majke grudih!

(...)

On ti svakoj tuzi i radosti,
On ti duše cijeloj nutarnjosti
Jedin pravi tumač biva.
U njem ti se žalost topi
Da ti suza lice škropi,
U njem s čuvstva radostiva
Tvoje srce vatrom gori,
U njem samo potpunoma
Ljubav milog tvoga doma
Jasno, krasno tebi zbori.

Petar Preradović

HRV B IK-1 D-S007

00

Hrvatski jezik

Školski esej

Moj hrvatski je lijep.

Ronim u njega kao u more. Istražujem ga. Volim čitati glasno i slušati zvuk hrvatskih riječi kako padaju kao zlatna kiša. Izranjam i iznosim na površinu neku davnu zaboravljenu riječ. Obradujem joj se. U mislima hodam oko nje, divim joj se kao dragocjenosti. Kako ću je upotrijebiti? (...) Hrvatski jezik pruža nam obilje mogućnosti.

Sunčana Škrinjarić

Petar Preradović (Grabrovnica, 1818. – Fahrafeld, Austrija, 1872.), hrvatski književnik
Sunčana Škrinjarić (Zagreb, 1931. – Zagreb, 2004.), hrvatska književnica

Napomena: Ne trebate pisati stvaralačku biografiju Petra Preradovića i Sunčane Škrinjarić.

UPUTE

Školski esej mora biti napisan na **listu za školski esej**.

Školski esej mora biti napisan čitko, pisanim slovima i crnom ili plavom kemijskom olovkom ili nalivperom.

Svoj školski esej oblikujte kao zaokruženu cjelinu s **uvodom, razradbom i zaključkom**.

Školski esej treba imati od **350 do 500** riječi.

Pazite da Vaš školski esej bude **pravopisno i gramatički točan**.

U svoj školski esej morate uvrstiti sve **smjernice za pisanje**.

Redoslijed ponuđenih smjernica ne obvezuje Vas u oblikovanju školskoga eseja.

Smjernice za pisanje

Odredite temu polaznih tekstova i napišite što im je zajedničko.

Odredite odnos i osjećaje Sunčane Škrinjarić i Petra Preradovića prema hrvatskome jeziku.

Prepoznajte i obrazložite domoljublje u obama tekstovima s obzirom na vrijeme u kojem su ti tekstovi nastali. Opišite Preradovićevu tvrdnju da je jezik tumač svih osjećaja. Pronađite u Preradovićevu tekstu jednu riječ koja bi mogla biti *davno zaboravljena riječ* i napišite kako biste ju Vi uporabili.

Kakav je Vaš osobni stav prema materinskome jeziku i kako ga iskazujete?

Svoje tvrdnje potkrijepite citatima, parafrazama ili drugim primjerima.

HRV B IK-1 D-S007

Hrvatski jezik

Prazna stranica

HRV B IK-1 D-S007

99

